

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 0 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravištvu**, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Stara hudobija.

Ω. — Odkar je začel narod slovenski zahtevati, da se govori in piše v domačem jeziku, kadar se govori z njim in piše njemu, — od takrat so njegovi gospodarji Nemci in za njimi tudi vsi tisti, ki so bili preleni, da bi se bili naučili svoj lastni jezik pošteno govoriti in pisati zatrobili po svetu, da je ta jezik presurov in prenerazvit, da bi se moglo uradovati z njim ali v njem podučevati vednost. Tudi zdaj, ko se govori o uresničenju jezikove ravnopravnosti na Češkem, — (pri nas se o tem samo platonično po časnikih piše) tudi zdaj se glasi po nemških časnikih ona deloma iz nevednosti, deloma iz hudobije izvirajoča nesramnost. Še predno je o izvršenju ravnopravnosti oziroma Slovencev v merodajnih krogih resen govor, tulijo ti volkovi svojo globno pesen, da bi premotili tiste, ki imajo moč veljajočemu zakonu tudi v tem obziru dati veljavo. Dobro volje to storiti je pri sedanjih vladi že itak malo, kar kaže okolnost, da dunajski list, ki velja za oficijozen, na vsa usta izreče svoje očitno obzaloževanje, da tu doli pri nas na Kranjskem in v Istri absolutizem s svojo germanizatorno ljudsko šolo nij časa dovelj imel da bi bil izvršil svoje delo („Presse“ 8. t. m.). Ono obrekovanje našega jezika pade tedaj na precej prejemljiva tla. Tem nevarnejše pa je, ker prihaja brez dvoma iz uradniških krogov, od onih mož tedaj, na katere se vlada navadno obrača, ako se hoče informirati o kakor važnej zadevi in kateri bi morali slovenski uradovati, ko bi se nam izpolnila želja naroda. Starejši teh moža-

karjev in tujci, (katerih poslednjih je posebno pri politični upravi precej) — res ne bi mogli uradovati v slovenskem jeziku, ker ga ne znajo. Nekateri tujci so se ga toliko naučili, da za silo slovenske stranke — krivo razumejo, starejši domači uradniki pa ga znajo ravno toliko, kolikor so ga znali, prišedši kot sedemletni paglavec s kravje paše v prvi razred ljudske šole. Taki ljudje pa vendar govoré o našem jeziku in informirajo o njem vlado, sklepajoč v zlobnej svoji nevedavosti, da zaradi pomanjkljivosti jezika izpeljava ravnopravnosti nij mogoča, ko je vendar pravi sedež pomanjkljivosti, kar se tiče jezikovega znanja, v njihovih možganih.

Se ve da, — može se bojé za respektivne službe in službice pa uporabljajo svoj upliv na zgorej za se. Tega pa — mislijo da nikdo ne vidi, da bi bili dandenes uže lehkopopolnoma zmožni slovenskega uradnega jezika, ako bi bili le malo časa od ónega, kar ga presede po javnih lokalih, porabili za to, da bi bili čitali v slovenskem jeziku izhajajoči — državni zakonik, ki prinaša vse zakone in naredbes, katere ti može rabijo v gladkej slovenščini. Menda so v postavah tudi tehnični izrazi, katere ta gospoda rabi — kali; — nij vrag, da bi se zakonik pisalo s pastirskimi. Teh pa se je treba naučiti, — iz zakona samega, nij drugače, na paši se tega še nij nigdo naučil. Nepošteno pa je, govoriti o stvari, katere kdo ne pozna, tako, kakor bi mu bila popolnoma jasna, ter druge zapeljavati. Slepec o barvah!

Nekoliko nade vendar še imamo, da se bode tacim ljudem od merodajne strani pove-

dalo, da nij dosti, s čerljustmi migati in jezik obračati, da bi se pametno govorilo, — ampak, da je tudi treba kaj vedeti in stvar poznati, o katerej se govori, — upamo — pravim — vendar še nekoliko, da se bo o tej stvari vprašalo pred odločitvijo tiste, ki vedo in hočejo povedati — resnico.

Črnogorski junaci.

In zopet nam dajejo hrabri naši bratje Črnogorci, kakó naj Slovan nikdar ne odjenja zahtevati in dobivati svojo pravico in jo braniti, — če treba s krvjo in orožjem v roci! Vsa Evropa jim nij hotela pomagati, evo, pa si pomagajo sami! Od vse evropske diplomacije zapuščeni, nijso zapuščeni od svojega junaštva in to jim daje respekt celó pri najhujšem sovražniku. Naveličali so se slovenski može na Črnej gori besedovati, poročati, pisati do turške vlade, do evropske diplomacije, naj se jim res dá, kar jim je po berlinskem traktatu v 28. članku zapisano, namreč tudi mesti Plava in Gusinje. Videči, da z lejim nič ne opravijo, skočili so sokoli slovenski Špartanci na noge junaške in krvavi boj ponovili. Zadnji četrtek je okolo 4000 Črnogorcev pod poveljstvom vojvode Marke Miljanova v bitvi pri Mašnici na Limu preteplo in v beg zapodilo 10.000 Albancev. Turčija bode kmalu videla, da se z dvoumno bizantinsko politiko zavladačevanja in praznega izgovarjanja naši južnoslovanski bratje ne dadó več varati. Oficijalna Evropa pak ima priliko videti, da Črnogorci nijso tisti, ki se dajo z obljubami na papirji in s praznim diplomati-

Listek.

0 najdbi rimskih denarjev v Mokronogu.

(Janko Šašl, bugoslovec.)
(Konec.)

Reverzi.

Abundantia Aug. Gallienus. Probus.
Adventus Aug. Probus.
Adventus Probi Aug. Probus.
Aequitas Aug. Gallienus. Claudius. Tacitus.
Florianus. Probus.
Aeternit. Augg. Carinus.
Aeternitas Aug. Gallienus. Claudius. Quintillus.
Annona Aug. Gallienus. Claudius. Tacitus.
Apollini cons. Aug. Gallienus. Claudius. Quintillus.
Clementia Aug. Tacitus. Florianus. Probus.
Clementia temp. Tacitus. Florianus. Probus.
Concor. Aug. Salonina.
Concord. equit. Postumus.
Concord. milit. Aurelianus. Tacitus. Florianus Probus.

Concordia Aug. Aurelianus. Probus.
Concordia ci. Aurelianus.
Concordia mil. Tacitus.
Concordia mili. Aurelianus.
Concordia milit. Severina. Probus.
Concordia militum. Aurelianus. Florianus.
Concordiae militum. Severina.
Consecratio. Claudius.
Consecratio Aug. Carus.
Conservat. Aug. Probus.
Conservat. milit. Tacitus.
Dianae cons. Aug. Gallienus.
Fecunditas Aug. Gallienus. Salonina.
Felic. saeculi. Aurelianus.
Felic. tempor. Claudius.
Felic. temp. Tacitus.
Felicitas Aug. Gallienus. Cladius. Tacitus. Florianus. Probus.
Felicitas saeculi. Florianus.
Fides exercit. Claudius.
Fides milit. Claudius. Quintillus. Florianus. Probus.
Fides militum. Gallienus. Claudius. Victorinus. Aurelianus. Probus.

Fides publica. Carus.
Fortuna Aug. Gallienus. Aurelianus.
Fortuna redux. Gallienus. Claudius. Aurelianus.
Genius Aug. Claudius.
Genius exerci. Claudius.
Genius exerciti (!). Aurelianus.
Jovi cons. Aug. Gallienus.
Jovi cons. Probi Aug. Probus.
Jovi conser. Aurelianus.
Jovi conservat. Gallienus.
Jovi conservatori. Aurelianus.
Jovi propugnat. Gallienus.
Jovi statori. Claudius.
Jovi victori. Claudius. Aurelianus.
Jovis stator. Gallienus.
Junoni cons. Aug. Salonina.
Laetitia Aug. Gallienus. Claudius. Quintillus.
Laetitia fund. Tacitus. Florianus.
Liberal. Aug. Gallienus. Claudius.
Libero P. cons. Aug. Gallienus.
Libertas Aug. Gallienus.
Mars victor. Claudius.
Mars ultor. Claudius.
Marti pacif. Claudius. Quintillus. Tacitus. Probus.

čnim besedičenjem zadovoljiti. — Vsak Slovan pa naj kliče Črnogorcem: srečo junaško!

Pismo iz Bolgarije.

Iz Sofije 4. januarja. [Izv. dop.]

(Volitve za narodni zbor. — Nov list „Bolgarski glas“. — Lažnjive vesti o Bolgarskeji. — Gurkov dan. — Vreme.)

Volitve za prihodnje narodno zbranje so s kneževskim ukazom razpisane za dan 24. januarja in 1. februarja. Radovedno vse pričakuje, kakšen bode rezultat teh volitev, no za zdaj more se iz občnega mnenja sklepati, da bodo volilci bolj trezne, zmerne možé volili, ker so se zdaj prepričali, da se ne dá s pretiranostjo nič doseči; kdor pretirava, ta prevrne. Agitacija se še nij nič oživela. Vladina stranka je samo to pametno napravila, da je nekaterim največjim kričačem liberalne stranke „sapo zaprla“, t. j. ona jim je dala — dobre službe, n. pr. kot okrožni načelniki, predsedniki sodnij itd. Ta korak bo rodil sigurno dober uspeh. (Probatum est, tudi v najkultiviranejših državah.) A drugače se niti nij dalo, ker se je videlo, da mnogim opozicijoncem ne gre za prepričanje, ampak oponujejo iz nezadovoljstva.

Drugi korak, ki so ga podvzeli misleči možje zmerne bolgarske stranke, je ta, da se bode od novega leta izdaval časopis, ki bode pisal, kakor se za umnega politikarja spodobi, ki bo nepristrano svetoval, kar po izkustvu in razmišljanju pametnih, brezpristrastnih móz za najbolje in najkoristneje smatra za bolgarski narod. Ta list bode pisan v pomirljivem duhu, bode delal na to, da se stranke sblížijo, ali da se vsaj njihova ostrost, s katero si nasproti stojé, nekoliko izgadi. On bo tako rekoč organ centra, ker dozdej smo imeli v narodnem zboru samo skrajne levičarje in skrajne desničarje, nekakove sredine nij bilo, a še menj je bilo zmerne stranke. Na čelu tega podvzetja stojé evropsko izobraženi možjé, ki nijso s strastjo napojeni, ki bodo pisali s perom, a ne z — loparji, kakor dozdanji tukajšnji žurnalisti. Časopis se nazivlje „Bolgarski glas“; prvi broj, ki se ravnokar razpošilja, pokazuje, da bode to list, kakor ga je tukaj zares trebalo. Izhaja dvakrat na teden v velikej obliki, kot hrvatski „Obzor“. Na

prvem mestu donáša tudi francoske članke, drugo pa je pisano v lahko umevnej bolgarsčini. Priporočal bi ta list tudi slovenskim italnicam, da ga bero Slovenci, ki se hočejo seznaniti z bolgarskim jezikom in bolgarskimi razmerami. Stoji na celo leto 10 for. av. vr., na četrt leta 2 for. 50 nč. Naročnina za Avstrijo se lahko pošilja na knjigarno Mučnjak & Senftleben v Zagrebu.

Govorilo in pisalo se je poslednje dni po raznih evropskih časopisih, da namerava naš knez odstopiti s prestola, da so tukaj nemiri, da je obče nezadovoljstvo itd. Na tem nij ni trohice istine. Knez ima eneržije dovolj, da se ne prestraši kakih navideznih potežkoč ali kakih malih homatij pretiranih glav, on nij samo umen in moder vladar, on je tudi junak, kateri je v mnogem boju za osvobojenje Bolgarije stal mej neustrašljivimi zmagovatelji v redovih ruske vojske. Sicer pa tudi za knezom stojé vse evropske velevlasti. Torej ne razumem, česa bi se plašil in zakaj bi odstopal. — Ravno tako so vesti o nekakvih nemirih in nezadovoljstvu mej narodom gole izmišljotine židovskih novinarjev, ki niti ne poznajo bolgarskega naroda. Ta narod je miren in dobročuten, in ako ga bodo njegovi voditelji napotili k delovanju in umnemu gospodarjenju na njegovih blagoslovljenih predelih, ne bode bolj skromnega in dobrega državljana kot je Bolgar. Žalostno je se ve da, da so mu nekoji „liberalni“ voditelji s takovimi nauki došli, da če pridejo liberalci na krnilo, tedaj mu ne bode treba nikakovih davkov več plačevati! — Kaj tacega prost kmet povsod rad sliši, — pa tudi rad ne pozabi. In kdo bode odgovarjal za eventualne neugodne posledice? — Sicer pa nij došlo do nikakovih javnih uporov, ostalo je brž ko ne pri besedah.

Denes se je slavila tukaj druga obletnica prihoda generala Gurka v Sofijo in osvobojenje tega mesta izpod turškega jarma. Hiše so bile svečano z zastavami okrašene, v stolnej cerkvi je bila zahvalna molitev, glasba je svirala po mestu, in k večjej slavnosti je tudi lep dan, ki je po hudej zimi zopet nastopil, znatno pripomogel. Ljudje so vrvili na Gurkovski trg (nazvan po ruskem generalu), kjer se je Gurko s svojim štabom pred dvema letoma ustavil, ter so v sredi trga mej igranjem „Šumi Marice“ in ruske himne, in mej spevanjem za-

hvalnih pesnij slavili spomin srečnega osvobojenja.

Čitam v slovenskih časopisih o hudih zimah; temu dodajem, da je tudi tukaj bilo pred par tedni pritiskilo tako, da najstarejši ljudje ne pomnijo tacega mraza. Zdaj je odleglo, in nastopilo je deloma južno vreme.

A. B.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. januarja.

Državni zbor se zopet snide ta četrtek dné 15. t. m. Na dnevnem redu je tudi predlog Gregra in tovarišev za odpravljenje objektivnega postopanja zoper časopise. Ta načrt zakona se glasi: § 1. Sodnijski prepo-vedati ali konfiscirati se smejo časopisi in knjige zaradi njihove vsebine samo tedaj, ako a) žalijo nj. veličanstvo, b) ako žalijo zakone o javnej pravosti, c) ako je nevarnost, da se zgodi kak zločin, če se ne konfiscira. § 2. Pri glavnem obravnavanju zoper tako konfiscirano stvar mora predsednik sodišča porotnikom staviti vprašanje, ali je vsebina kaznjiv čin ali ne. § 3. § 492 kaz. reda od 23. maja 1873. zgubi veljavo. Ako porotniki izrekó, da je vsebina konfisciranega časopisa itd. kaznjiva, tedaj more sodnija ukazati uničenje konfisciranega, drugače pa mora sodišče preklicati konfisciranje in država mora dati odškodovanje. § 4. § 493 kaz. reda od 23. maja 1873. nij veljaven za take tiskovne reči, ki v Avstriji izhajajo. Ako se v slučaju kaznivosti vsebine ne more izvršiti kaznenje določene osebe, to naj po dovršenej porotniškej obravnavi sodišče samo prime se sredstev, predpisanih v §§ 36 in 37 tiskovnega zakona od 17. decembra 1862. § 5. Jeden eksemplar vsake zaradi vsebine perijodiskega časopisa ali knjige pričete zatožbe mora se izročiti izdajatelju, kateri more vse korake storiti v svoje zagovarjanje. — Po predlogu Gregrovem se bode ta zakon izročil v pretresavanje posebnemu odseku sestoječemu iz 15 udov. Seje državnega zbora bodo marsikaterikrat zdaj viharne, osobito, kadar bo prišlo na vrsto dovoljevanje novcev posamnim ministerstvom. Mej ónimi, ki se bodo oglašali za potrebe in koristi svojih volilcev, bodo tudi naši slovenski poslanci, ker ti vedó, kaj da narod slovenski v naobraznem in gospodarskem pogledu potrebuje in zahteva. Šolstvo po Slovenskem se mora reorganizirati, reorganizirati administrativno, sicer je uže skrajna nevarnost, da bodo naši germanizatorji zasejali mej učiteljstvom tako demoralizacijo, ki se dá primerjati samo z óno, ki je na šolskem polji vladala ob Lutrovem času.

Marti pacifero. Gallienus.
Neptuno cons. Aug. Gallienus.
Oriens Aug. Gallienus. Aurelianus.
P. M. Fr. P. . . . Claudius.
Pax æterna. Gallienus.
Pax Aug. Gallienus. Claudius. Probus.
Pax August. Claudius.
Pax Augusti. Quintillus. Aurelianus. Tacitus.
Probus.
Pax exerciti (!). Carus.
Pax publica. Tacitus.
Pietas Aug. Gallienus. Saloninus. Tetricus.
Aurelianus.
Principi juventut. Carinus. Numerianus.
Provid. Aug. Gallienus. Claudius.
Prov. de. Aug. Tacitus.
Providen. Aug. Severina.
Provident. Aug. Claudius. Tacitus. Florianus.
Probus.
Providentia Aug. Tacitus. Florianus. Probus.
Carinus.
Providen. deor. Aurelianus. Severina.
Pudicit. Aug. Gallienus. Salonina.
Pudicitia Aug. Gallienus. Salonina.

Restitut. orbis. Aurelianus. Probus. Carus.
Restitut. orientis. Aurelianus.
Restitutor exerciti (!). Aurelianus.
Restitutor orbis. Aurelianus. Probus.
Romæ æter. Aurelianus. Probus.
Romæ æternæ. Aurelianus. Florianus. Probus.
Sæculi felicitas. Aurelianus.
Salus Aug. Gallienus. Claudius. Quintillus.
Victorinus. Tacitus. Florianus. Probus.
Salus publi. Tacitus.
Securit. Aug. Claudius.
Securit. perp. Tacitus. Florianus. Probus.
Securit. perpet. Gallienus.
Securitas Aug. Probus.
Securitas sæculi. Florianus.
Soli cons. Aug. Gallienus.
Soli invicto. Aurelianus. Probus.
Spes Aug. M. Probus.
Spes exerci. Claudius.
Spes publica. Claudius. Tacitus.
Ubertas Aug. Gallienus. Claudius. Quintillus.
Tacitus.
Venus Aug. Salonina.
Vesta felix. Salonina.

Victoria Aug. Claudius. Aurelianus. Tacitus.
Probus.
Victoria Aug. III. Gallienus.
Victoria Germ. Aurelianus. Probus.
Victoriæ Gothicæ. Claudius.
Virt. Aug. Claudius.
Virt. militum. Aurelianus.
Virtus Aug. Gallienus. Claudius. Aurelianus.
Florianus. Carus. Numerianus.
Virtus Augg. Carus. Garinus. Numerianus.
Virtus Augusti. Gallienus.
Virtus militum. Aurelianus.
Virtus Probi Aug. Probus.

In če se vprašamo, kedaj da je bil denar zakopan, moremo reči, da se dá natanko leto določiti, v katerem je bil zakopan. Oglejmo si v to svrho zgodovino zadnjih treh cesarjev, od katerih se denar nahaja, namreč od Kara, Karina in Numerijana. Vsi trije, oče in sina bili so ob enem cesarji rimski. Kar je umrl v grudnu l. 283. v vojni zoper Selevcijo in Ktesifon, od strele zadet ali pa od vojakov umorjen. Da je bil denar zakopan po njegovej smrti, svedoči nam to, ker se je v najdbi do-

Včeraj so imeli vsi odseki ogerskih delegacij skupno sejo. Sekcijski šef Kallay je predložil predlogo o odobrenji izrednih troškov l. 1878 v podporo bosenskim beguncem v znesku 205.000 gld. in o dovoljenji še 371.000 gld. v isto svrhu za leto 1879. Določna kreditna predloga za okupacijsko vojsko se bode oddala združenim skupnim odsekom. V odseku za vnanje stvari je dejal baron Haymerle na interpelacijo, da je položaj na črnogorskeji meji jako ozbiljen in da so Albanci močno vzburjeni. Gledé gospodarskih razmer mej Avstrijo in Nemčijo je dejal naš vnanji minister, ka nij nobenih zaprek, da bi se mej tema državama ne mogel skleniti tarifn dogovor. Tisza je pa rekel, da mej ogersko in avstrijsko vladu nij določen nikak trgovinsko politiški sistem, kar je nemogoče zaradi dualizma. V debati, ki se je pričela, je govoril tudi bivši vnanji minister grof Andrassy; on je hvalil zdanje politiške razmere mej Avstrijo in Nemčijo, kar se ob sebi ume, — ali hoče svoje lastno delo grajati? Sicer se pa vidi iz odgovora Haymerlejevega, da Nemčija kljubu svojemu „prijateljstvu“ z Avstrijo tej ne odstopi ni za las od svojih trgovinsko-politiških načel.

Vnanje države.

Ruski proračun za letos znaša: troškov 666 mil. rubljev, isto toliko dohodkov, akoravno so se troškovi namnožili za 38 milijonov rubljev. In vendar se v nemških novinah rado govori o gospodarskem „padanju“ na Ruskem.

Iz **Niša** se poroča, da je skupščina sprejela zakon o naseljevanju.

Črnogorci so zbrali pri Andrijevi 7000 mož, 5000 pa jih je še na potu. Albanci prihajajo v velikih trumah skupaj; pomoč dobivajo tudi od Muktar paše, katerega je baje porta poslala — Albancem na pomoč.

Dopisi.

Iz Neuma v Hercegovini 7. januarja. [Izviren dopis.] (Začeta aneksija Hercegovine.) V zadnjih letih toliko imenovana enklava Klek-Neum je z novim letom prišla pod politiško upravo dalmatinsko. En kos Hercegovine je torej faktično anektiran. Meje tega kosa „najnovejše Avstrije“ gre prejšnji Metkoviči na Ntovo, od tod za Gradcem na dalmatinsko mejo. Dalmacija bi bila torej zopet zvezana tu gori. Ne vemo ali je uže tudi Sutorina „anektirana“ ali ne še. Ako se je pa anektiral en del, bodo se tudi drugi v kratkem in tisti se motijo, ki še zdaj mi-

slijo, da za Turke stražimo Hercegovino in Bosno.

? **Iz Ljubljane** 13. jan. [Izv. dopis.] Nemških časopisov, velikih in majhenih, administracije, in naj izhajajo na Dunaji ali v Berlinu, razposlale so zdaj vabila na naročbo; taka vabila se povsod jako marljivo mej Slovenci širijo, osobito od nemške „Gartenlaube“, „Humoristicon“ itd. Ne vém, kako drugi o tej stvari mislé, a ko sem n. pr. jaz čital óno vabilo na „Gartenlaube“, mislil sem si: pri Slovencih bodeš uže dobil malo naročnikov, ako se vsem takó gnjusi v „Gartenlaubi“ oholo naglaševana nemška mravnost, nemška šega, nemški jezik itd., kakor se gnjusi meni. Naravnost moram reči, da óni Slovenci, kateri se naročujejo na takšne nemške liste, sami podpirajo nemško oholost, in vrhu tega še plačujejo vse psovke, in prav drago, katere Nemci v teh novinah mečejo na Slované. V tem oziru se posebno odlikuje glasovita nemška „Gartenlaube“, katere bi nesmel noben Slovenec podpirati. V obče bi pa koristilo našej slovenskej stvari, da óne novce, katere bi namenili za kak tuj časopis, pošljemo na mesto v Berlin, Lipsijo, rajši na Dunaj „Zvonu“, v Zagreb „Viencu“, v Belgrad itd. Vsaj človek mora imeti duševne hrane, in slovanska nam bode gotovo bolje teknila, nego prusko-nemška šovinistiška. S tem pa bomo tudi pokazali malo vsaj vzajemnost svojo in tej koristili s tem, da se s čitanjem naučimo družih slovanskih narečij. Proč tedaj z nemškimi zabavnimi novinami.

Iz Konjiškega okraja 10. jan. [Izv. dopis.] Sicer je bil uže dvakrat pogreb rajnega slovenskega pesnika J. Virka, župnika v Ločah v „Slovenskem Narodu“ omenjen, vendar vsega le s kratkimi besedami. Štejem si tedaj v dolžnost o tem nekaj pisati. Hitro po prvi uri popoldan se je jelo ljudstvo iz bližnjega in daljnega kraja zbirati. Okolo tretje ure je uže po celem vasi ljudstva mrgolelo. Proti četrtej uri so duhovniki, katerih je bilo 21, mrtvaške molitve v cerkvi končali in začel se je sprevod. Pot do pokopaliča je zelo kratek, nijso se tedaj vsi žalujoči in tudi radovedni uvrstili, ko je bila uže rakev na pokopališču, so učitelji iz Konjic in okraja rajnemu slovensko nagrobno zapeli in temu je sledila nagrobna ločkih deklet.

Vsacemu, kateri je rajnega poznal, so stale solze v očeh. Celi okraj je ž njim velikega dobrotnika in svetovalca zgubil. Ž njim pa tudi celi slovenski narod.

Rajni je bil tudi za blagostanje svojih župljanov zelo vnet; veliko napak je odpravil, katere so se tamkaj nahajale. Uradoval je več let kot ud ravateljstva konjiške hranilnice, pri istej. Nekatere mesece v letu je moral vsak četrtek v pisarni sedeti. Vendar vse to je z veseljem storil. Pri vsem tem pa vendar nij dolžnosti svojega poklica pozabil.

Dragi čitatelj „Slovenskega Naroda“ lahko tedaj njegov značaj presodiš in rečeš, da je bil rajni blag mož, kakeršnih zemlja malo nosi. Zato mu lahka bodi zemlja!

Iz Čajnice 21. dec. 1878. [Izv. dop.] (Iz pisma slovenskega vojaka.) Dne 11. nov. smo zapustili glavno bosensko mesto Sarajevo in smo šli takoj v hrib na bregu reke Miljačke, katera je nas kake 2 uri spremljevala. Gosta megla je mesto in njegovo romantično okolico popolnoma zakrivala, kar je nas jako jezilo. Vendar v hipu se je megla pozgnbila, zlato solnce je posijalo in odprl se nam je najlepši pogled na mesto in mogočno tvrdnjavo. Pa nij nam bilo dano, dolgo časa se radovati krasnega pogleda, kajti kmalu smo zašli mej gorovje, kjer nijsmo drugam videli, ko proti nebu in v strme pečine. Ta dan smo v Palah, 22 kilometrov od Sarajeva, prenočili in sicer v šatorih. Pale obstoje iz samo 1 hana (gostilne) in nekaj vojaških kolib. Tu sem prvič v svojem življenju v šatoru spal in sicer o času, ko je bilo mnogo snega in zraven je še mrzel sever pihal; imel sem sicer dve plahti za odejo, vendar so mi vsi udje premrli, da sem se zjutraj zbudivši komaj začel gibati. Dne 12. smo uže ob sedmih neprijetni kraj Pale zapustili in smo hodili zopet 1 dobro uro vedno v hrib in potem vedno navzdol do Prač, kjer smo zopet prenočili.

Mej potom nijsem na desno in levo drugega videl, kakor mogočno drevje, ki je mej zeleno in rumenkasto barvo vedno menjavalo; kmalu bi človek mislil, da se mogočni gozd ne bode nikdar izgubil, pa motil bi se zelo. Predno smo do Prač dospeli, smo prekopali nekatere goličave, ki so popolnem Krasu podobne. V Pračah smo zopet v šatorih spali; pa tukaj nam nij bilo mraz, ker

bilo 7 denarjev z averzom „Divo Caro Parthico“ in z reverzom „Consecratio Aug.“ z altarjem; beseda „divus“ namreč kaže, da je bil denar narejen po njegovej smrti kot spomenica nanj, ko je bil uže mej bogove prištet. Njegov drugi sin Numerijan bil je umorjen od svojega tasta Arripa Apra l. 284., ker je le-ta mislil, da bode po njegovej smrti cesar postal. Prvi sin Karov Karin pa je premagal najprvo Julijana, ki se je dal v Benetkah za cesarja razklicati, ter šel potem v vojsko zoper svojega nasprotnika Dijoklecijana. Toda v bitki pri Margu v Meziji blizu Dunava (sedaj Kastolec v Srbiji) padel je bil od nekega tribuna umorjen l. 284. Ker je bil Dijoklecijan uže 17. grudna l. 284. za cesarja izvoljen, in se od njega in od poznejših cesarjev ne nahaja nijednega denarja v celem najdbi, tedaj je naravna posledica, da je bil denar zakopan do grudna l. 284. po Kr. tedaj l. 284. Čas zakopanja je tedaj določen.

Poskusimo slednjič še določiti uzrok, zakaj da je Rimljan zakopal denar. Okolo l. 283.—4. ropal je Julijan po Panoniji in od tu proti Italiji, toda v vojski pri Veroni padel je. Nij li

mogoče, da je dal ravno ta roparski napad raznih krajev iz Panonije do Italije Rimljanu, kateri se je bal za svoje bogatstvo, povod, da je zakopal svoj denar? Kaj lahko si to mislimo in to tem bolj, ker je ravno glavna rimska cesta šla skozi bližnje Trebnje, skozi sv. Peter na jezeru, Poljane, Kamnice itd. na Belocerkev.*) Verjetno je pa tudi, da je šla iz Trebnjega stranska cesta čez Mirno, št. Rupert na Mokronog in od tu čez Trebelno na Črešnice, kjer se je našel pri hiši Nantigallovej rimski kamen v zemlji***) od tu pa na glavno cesto. Na mestu, kjer se je kamen našel, vidi se še celo pod zemljo zidovje. Da je bila mimo Mokronoga kaka cesta, svedoči tudi to, da so se našle, kakor se pripoveduje, pri kopanju tiru za mlinska kolesa pri Rivčevem mlinu pod Žalostno goro precej globoko pod zemljo stare podkve, katere ljudstvo imenuje „turške podkve“. Razen tega našel se je, kakor mi je pravil g. graščinski oskrbnik, pred nekoliko leti na graščinskej njivi zlat denar, kateri je

bil, kakor mi je zagotavljal, podoben denarju moje najdbe. Tudi se je pri oranji na graščinskej njivi udrila zemlja, jama je bila podobna baje da kleti, škoda da so jo takoj zasuli. Sicer pa se ne nahaja nikakeršnih znamenj, da bi bila kedaj v Mokronogu kaka rimska selba. Tako se je tudi našel rimski zlat denar pred nekimi leti, kakor mi je pravil trebelski učitelj g. Lavrič, pri Strmecu blizu Trebelega, na čegar reverzu je bil napis „Victoria“. Pripoveduje se, da je bil ondi nekdan grad. Verjetno je tedaj, da je šla skozi Mokronog na Trebelno cesto, od tu na Črešnice in na glavno cesto. Po tej bi bil prišel morda Rimljan v begu pred Julijanom do sedanjega Mokronoga, kjer je svoj denar zakopal. Sicer se pa tudi lahko misli, da je bila blizu Mokronoga kje kaka naselba, in da je Rimljan, da si tem bolj zavarje svoj denar pred roparskim Julijanom, skril in zakopal ga.

Nekaj denarjev razposlalo se je tudi muzejem v Ljubljano, Novomesto, Zagreb, Budejovice (Budweiss), Olomuc in Plzen.

*) Glej Alfons Müllnerjevo „Emona“ str. 99.

**) Glej „Emona“ str. 276.

Prače leže precej nizko in popolnem v zavetji. Prače imajo tudi jako malo hiš in se nahajajo tam sami Turčini. Dne 13. smo imeli najdalji in najtežavnejši marš, pot nas je peljal dobre tri ure vedno v hrib mej mogočnimi trši in jelkami; dospel na prelaz Jablanica, se je pot nagnil zopet navzdol tri ure proti Gorazdi. Denes smo bili jako židane volje, kajti prvi bataljon je uže dospel v svojo posadko, mesto Gorazdo, polkovni štab kakor tudi tretji bataljon smo imeli samo še jeden kratek marš. Tu smo zopet prenočili, pa bolje nego pretečeni dve noči, imeli smo vsaj slamo in vojaške kolibe. Skozi Gorazdo teče mogočna reka Drina, katera je na velikosti enaka Savi blizu Ljubljane. Dne 14. smo imeli še 4 1/2 ure hoda do Čajnice. Akoravno si nismo Bog vé kaj predstavljali od Čajnice, vendar smo, trudni in naveličani težavnega marša, zagledavši mesto našega novega bivališča z veseljem pozdravili. Čajnica je majheno v kotu pod pogorjem „Konjski glob“ ležeče mesto, čegar prebivalci se le s trgovino in obrtnijo pečajo, kajti polje se zaradi hladnega podnebja in strmega sveta malo obdeluje. Prebivalec ima blizu 1600 duš, kateri so deloma Mohamedani deloma pa pravoslavni Srbi. Hiše so lesene, eno nadstropje visoke, zraven pa večidel ometane in lepo pobeljene. Mesto kinčajo 3 turške mošeje in ena razvalina, katero pa Turčini visoko čislajo, spominja se njenega patrona Sinan bega. Največji vtis pa dela na potnega človeka veličastna srbska cerkev, katera ima 4 večje in na straneh 7 manjših kupelj, iz katerih pozlačeni križci proti nebu štrle in daleč za potnikom svoj blesk razprostirajo. Tik okolo cerkve se razprostira mogočen samostan, v katerem se štirirazredna šola nahaja in pa popom za stanovanje služi. Za denes naj bo dosti o tem.

Jaz se po okoliščinah dobro počutim, vendar bi pa veliko rajši sledil Kuhnovcem v Beč, kakor tu na meji Novega pazara, oddaljen od celega znanega sveta, životaril. Zdrav sem vedno in tukajšnji čisti zrak še pospešuje zdravje.

Domače stvari.

— (Nevaren sosed v kupeji.) Piše se nam: Pretekli četrtek zjutraj se je peljal gospod H. z brzovlakom iz Ljubljane proti Trstu. Vstopil je v voz drugega reda, kjer sta bila dva kupeja samo z naslonilom zvezana. V en kupe sede on in v drugem sta sedela dva njemu neznana potovalca. Zavije se v kočuh, ter kmalu zadremlje. Še pred Borovnico se na enkrat zbudi in zagleda poleg sebe enega onih potovalcev, kateri je grabil pod kočuhom. Na vprašanje, kaj hoče, nij vedel neznane nič odgovoriti, nego se hitro zmuzne in preskoči pregrajo. Gospod H. pokliče kondukterja, kateri nij hotel verjeti, da je bil res kedo pri g. H—u. G. H. zopet vpraša preko ograje neznanega, kaj je hotel, in ta odgovori, da je šel le gledati, nij-li v drugem kupeji topleje, da pa nij imel nič drugega v mislih. Konduktjer je ostal do Rakeka pri g. H—u, kjer je ta izstopil. Kaj se je potem zgodilo z mrzlim neznanim, ne vemo, svariti pa moramo ponočne potovalce, naj bodo opazni.

— (Konj se je splašil.) Soproga našega državnega poslanca dr. Poklukarja in njej sestra sta se v nedeljo popoldne peljali na Dobravo v senkah. Na rimske cesti pa se konj splaši, tako, da ga gospodičina Blaznikova nij

Izdatelj in urednik Makso Armič.

mogla nazaj držati. Poleg Debeveca pa se senke prekopicnejo in obe dami sta bili vrženi na sneg. Konj pa je naprej dirjal. Oškodovali se dami nijsta močno.

— (Sova v mestu.) Piše se nam od tu: Jednemu tukajšnjih predmestnih pekov je te dni skozi dimnik na nagloma v vizite prišla in se prav mirno prijeti in ujeti dala velika in lepa sova. Da li jo je gnala huda lakota ali mrazna zima v mesto in v pekov dimnik in skozi dimnik v pekarijo, ali pa je morda hotela kacega ljubljanskega učenjaka obiskati in se je k peku le zmotila, — tega ptica nij povedala. V ujetništvu imajo otroci veliko veselje ž njo, ona pa se resno, skoro žalostno drži in jesti nehče, iz česar sklepam, da se uže kesá, da je v Ljubljano prišla.

— (Požar.) Dne 7. t. m. popoldne ob 2. uri se je vnela kajža Anton Kurentova v Godešičah, ki je vsa zgorela in tudi hlev. Kurent je bil pri „Slaviji“ zavarovan.

Razne vesti.

* (Cesarjev dar.) V Gačko so dospeli v soboto zvonovi in ornamenti, katere je naš cesar daroval šestim grško-iztočnim cerkvam. Ljudstvo je s petjem in neprenehljivim klicem: „Živio premilostivi naš car Franjo Josip I.“ cesarjev dar spremljevalo. Denes, na novega leta dan grško-iztočne cerkve se bodo zvonovi blagoslovljali.

* (Ruske carinje) zdravje se nehče oboljšati, kakor se poroča iz Cannesa, kjer se še zdaj bavi. Ona teško sope in hudo kašlja, za to ne pusti nikogar k sebi, a silno želi, da bi se še vrnila v svojo rusko domovino, česar pa zdravniki zdaj ne pusté. Ruski car je poslal kneza Orlova v Canes, da bi vse pripravil za odpotovanje ruske vladarice, kar je pa pred šestimi tedni nemogoče, da se zgodi.

* (Poljski zgodovinski slikar) Jan. Matejko dela velikansko sliko predstavljajočo poljskega kralja Sobieskega, kako da pri obleganju Dunaja dela pot k šatoru Mustafa paše. Še le 1883 leta bo ta podoba postavljena.

* (Kongres prirodznancev) se je sešel na novoletni dan v Petrogradu. Šešlo se je nad 800 prirodznancev, sicer se je pa prvega posvetovanja udeležilo nad 1400 drugih oseb, mej njimi 28 gospđj. Predseduje profesor petrogradskega vseučilišča Betekov. Zvečer na novega leta dan je bil obed. Prva napitnica je veljala carju, druga ruskim vseučiliščem in tretja pričujočim gostom. Carici so poslali pozdravilni telegram v Cannes.

* (Starec na vešalih.) V Kasslu so porotniki na smrt obsodili dne 10. t. m. 74 let starega dedca Brauna, ker je svojo ženo umoril.

* (Na kant prišlo) je v Angliji prošlo leto 16.637 firm. Od teh je 2546 zadelo velike kupce, menjalce, obrtnike in banke; 14.001 falimentov pa je zadelo srednji in nižji stan. Falimentov prve vrste pa je v 1878. l. bilo 2643 in 1877. l. 2172. Da kmetijstvo na Angleškem propada, je vidno iz sledečih števil: 1877. l. je faliralo 479, 1878. l. 875 in 1879. l. 1430 zemljiščnih posestnikov.

* (Na morji) je meseca novembra m. l. unesrečilo 43 angleških, 17 nemških, 12 ameriških, 12 francoskih, 11 norveških, 9 holandskih, 7 švedskih, 6 danskih ladij jadralnic, potem pa 4 vlaške, 2 grški, 2 portugiški, 1 avstrijska in 4 neznane; parnikov: 13 angleških, 2 španske, 1 nemški, 1 ameriški, 1 holandski, vkupé 148 brodov. Leta 1879 je na morji utopilo se 1688 ladij v vrednosti 255.000.000 gld.; izmed teh je bilo angleških 833 ladij v vrednosti 192.300.000 gld. Pri tem je utonilo 5000 ljudi.

Umrli so v Ljubljani:

9. januarja: Marija Kozak, mestna ubožica, 66 l., na karlovske cesti št. 9, za mrtudom.

10. januarja: Ivana Šetina, delavke hči, 2 l. 2 m., na poljanske cesti št. 18.

11. januarja: Helena Dobravec, delavca žena, 51 l., na starem trgu št. 19, za tresliko.

13. januarja: Karel Faulk, kavarnar, 45 l., na kongresnem trgu št. 13, za pokaženjem jeter. — Barbara Urbanija, mestna ubožica, 83 l., v Razpotnih ul. ceh št. 4, za marasmod.

V deželnej bolnici:

1. januarja: Ana Šušteršič, gostaška, 73 l., za starostjo.

4. januarja: Janez Jeriha, delavec, 35 l., za pijemijo.

9. januarja: Marko Stankovič, 80 l., za vodenico.

10. januarja: Tone Osmek, delavec, 29 let, za pljučno tuberkulozo.

11. januarja: Urban Rant, delavec, 25 let, za pljučno tuberkulozo.

Tuji.

1. januarja

Pri Slonu: H. Her iz Celovca. — Škutea iz Leskovec. — Odu čar iz Dunaja.

Pri Mallé: K. Chier iz Dunaja. — Gotthard i. Reke. — Bachman iz Kočev a. — Just, Oblak, Hock iz Dunaja

Dunajska borza 13. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	69 gld. 9 ⁵	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	1	10
Zlata rent.	2	70
1-60 drž. posoj lo	1-1	40
Akcije narodne banke	839	—
Kreditne akcije	290	—
London	117	—
Srebro	9	33 1/2
Napol.	5	3
C. kr. cekini	57	85
Državne marke		

Št. 234.

(16—2)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1880. se je s 1. januarjem t. l. pričelo, in sicer za vse pse brez izjeme. Lastniki psov naj si najdalje do 1. februarja preskrbé marke, za katere plačajo pri mestnej blagajnici takso 2 gold.

Oziroma na § 14 izvrševalnih pravil za pobiranje pasjega davka, se vsi lastniki psov opominjajo, da o pravem času takso vplačajo, ker od dne 1. februarja naprej bodo vsi oni psi, kateri se na ulicah nahajajo in némajo za letos veljavne marke, takoj od konjača polovljeni. —

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 5. januarja 1880.

Župan: Laschan.

Štev. 232.

(9—2)

Razglas.

Magistrat naznanja, da bo zapisnik volitev v dopolnjenje srenjskega zastopa za leto 1880 v ekspeditu skozi štiri tedne za splošni pregled ležal.

Vsak za volitev opravičeni ima pravico zoper ta zapisnik, ako méni, da je kdo, kateri néma volilne pravice, vpisan, ali kdo, ki ima pravico, izpuščen, ali ne v pravi volilni razred uvrsten, reklamirati.

Ta reklamacija more se pa do 7. svečana t. l. magistratu ustmeno ali pismeno tako gotovo predložiti, ker na pozneje vložene reklamacije se ne bo več ozir jemalo.

To se hišnikom záse in da svoje za volitev opravičene stanovalce opomni, na znanje dá.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 4. januarja 1880.

Župan: Laschan.

Naznanilo o cvetlicah.

V Ljubljani, Florijanske ulice št. II, v II. nadstropji, dobivaj se vse vrste ovetlic, za ženitve in za nove maše, vence za bandera, vence za grobe, cerkvene ovetlice in za šmarnice. Čestitej duhovščini in krčmarjem se priporočam, katerim hočem z najnižjimi cenami postreči.

(11—3)

Marija de Redang.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.